

Odberový manuál

Odber biologického materiálu na vyšetrenie patogénov
urogenitálneho traktu metódou real time PCR

MUDr. Lenka Helmová

Odborný zástupca pre klinickú mikrobiológiu

Lučenec, jún 2022

Ster z cervixu, výter z uretry, ster z lézie

Odberová súprava	
Dakrónový tampón 	Na zotretie vrstvy hlienu pred odberom z vnútorného genitálu alebo na odber z lézie z vonkajšieho genitálu
Odberová skúmavka 	So skrutkovacím uzáverom a Amiesovým tekutým transportným médiom 1ml
Vločkový „flocked“ tampón 	Na odber z cervixu, vnútorného genitálu alebo uretry

Postup pre ster z cervixu

Odber vykonávame s použitím vaginálnych zrkadiel. Pri odbere nepoužívame púdrové rukavice, mohlo by to spôsobiť inhibíciu PCR reakcie.

1. Dakrónovým tampónom s hrubou špičkou zotrieme hlien z cervixu a ústia cervixu, nakoľko hlien prekrýva bunky, ktoré je potrebné odobrať na samotné vyšetrenie a rovnako nadbytok hlienu môže zapríčiniť inhibíciu PCR reakcie. Tento tampón následne vyhodíme.
2. Vločkovým „flocked“ tampónom s tenkou špičkou vykonáme samotný odber. Tampón zasunieme do cervikálneho kanála a otáčame v jednom smere ideálne tri až päť celých otočiek a opatrne vytiahneme bez dotyku s vaginálnou stenou.

V prípade odberu na *T. vaginalis* odber vykonávame z vonkajšej strany cervixu, t.j. susediacej s vagínou prípadne zo zadnej vaginálnej klenby. V prípade odberu na HPV odber vykonávame z endo- a následne aj z exocervixu a to z okolia ústia cervixu.

3. Tampón po odbere dôkladne vytrepeme do odberového média a následne zalomíme v mieste farebne označeného stenčenia do odberovej skúmavky. Vrchnú časť tampónu vyhodíme.
4. Skúmavku uzatvoríme a označíme údajmi pacienta.

Odobratá vzorka je stabilná pri izbovej teplote 5 dní, pri teplote 2-8 °C maximálne 7 dní.

Postup pre výter z uretry

Pacient by mal prísť na odber ráno nevymočený, prípadne pred odberom minimálne 4 hodiny nemočiť.

1. Pred odberom pretrieme ústie močovej rúry sterilným tampónom.
2. Na odber používame vločkový „flocked“ tampón s tenkou špičkou. Tampón zasunieme do močovej rúry do hĺbky 2-3 centimetre u muža alebo 0,5 cm u ženy a rotujeme ním v jednom smere, ideálne tri až päť celých otočiek. Na prípadné navlhčenie tampónu pred odberom nikdy nepoužívame roztok z odberovej skúmavky, nakoľko obsahuje dráždivé látky.
3. Tampón po odbere vytrepeme do odberového média a následne zalomíme v mieste farebne označeného stenčenia do odberovej skúmavky. Vrchnú časť tampónu vyhodíme.
4. Skúmavku uzatvoríme a označíme údajmi pacienta.

Odobratá vzorka je stabilná pri izbovej teplote 5 dní, pri teplote 2-8 °C maximálne 7 dní.

Postup pre ster z lézie

Ster musí byť razantný, aby sa na tampón zachytil dostatočný počet buniek, nakoľko detegované patogény sa vyskytujú intracelulárne.

1. Ster z lézie vonkajšieho genitálu vykonávame dakrónovým tampónom. Pred odberom je v prípade potreby možné tampón navlhčiť sterilným fyziologickým roztokom. Na navlhčenie tampónu nikdy nepoužívame roztok z odberovej skúmavky, nakoľko obsahuje dráždivé látky.

2. Ster z lézie vnútorného genitálu vykonávame vložkovým „flocked“ tampónom. V prípade potreby pred samotným odberom zotrieme hlien dakrónovým tampónom, ktorý následne vyhodíme. Vložkový „flocked“ tampón po odbere vytrepeme do odberového média a následne zalomíme v mieste farebne označeného stenčenia do odberovej skúmavky. Vrchnú časť tampónu vyhodíme.
3. Skúmavku uzatvoríme a označíme údajmi pacienta. Odobratá vzorka je stabilná pri izbovej teplote 5 dní, pri teplote 2-8 °C maximálne 7 dní.

Odber moču

Odberová súprava		
Odberová nádoba		Sterilná polypropylénová odberová nádoba so skrutkovacím uzáverom s objemom 100 ml.

Počas noci pred odberom neodporúčame nadmerný príjem tekutín. Odber moču nie je vhodný počas menštruácie, môže to spôsobiť inhibíciu PCR reakcie.

1. Pred samotným odberom je potrebné umyť ústie močovej rúry vodou bez použitia dezinfekčných prostriedkov a následne osušiť.
2. Pacient pri močení zachytí do odberovej nádoby prvú porciu cca 20 ml ranného moču.
3. Odberovú nádobu uzavrieme skrutkovacím uzáverom a označíme údajmi pacienta. Odobratú vzorku je potrebné uchovávať pri teplote 2-8 °C a doručiť do laboratória do 24 hodín.